

účelem. Oba systémy jsou budovány na zcela různých předpokladech. Ta okolnost, že skutková podstata norem poplatkového práva jest příliš různorodá, vede k nesmírné jeho komplikovanosti.

Vše to mluví pro vybudování nového systému finančního práva a jeho zdokonalení především po stránce formální. Příležitost k tomu jest dnes, kdy se volá po ekonomisaci státní správy, a kdy novelisací platného poplatkového práva mohla by býti zjednodušena jedna z nejkomplikovanějších materií našeho finančního práva vůbec, za současného sledování fiskálního zájmu našeho státu.

Přednáška dra Čakrta přinesla četnému posluchačstvu, zvláště z kruhů našich nejvyšších finančních úředníků, pozoruhodně novum především v tom, že se řečník pokusil řešiti důsledně teoretické problémy finančního práva s hlediska teorie normativní. Dr. Osv. Svoboda.

Činnost Národního komitétu pro vědeckou organisaci práce v r. 1931. Ze zprávy, kterou podal Národní komitét o své činnosti za r. 1931, je zřejmo, že největší práci vykonala jeho komise pro racionalisaci ve veřejné správě, kde byly analysovány postupy práce berní správy a berních úřadů a kde byly navrženy reformy, které se nyní zkoušejí prakticky za souhlasu ústředních úřadů. Knihovní komise vydala »Technický index«, v jehož rozšiřování bude i v příštích letech pokračováno a spis dra Sonnenscheina: »Zábrany úrazu a péče o invalidy ve vítkovických železárnách«. Na toto thema byly pořádány v uplynulém roce také pravidelné přednášky. Pro další činnost připravuje se studium veřejné služby technické. Národní komitét také připravuje pro rok 1933 pořádání týdne pro úrazovou zábranu a v rámci podzimního veletrhu v Praze v roce 1932 konání výstavy zábrany úrazové, event. ve spojení s výstavkou zábrany požárů. Dr. Jindřich.

Jednotnost všeho pojištění bylo tema přednášky, kterou proslovil dne 23. března 1932 v Praze k pozvání Jednoty pro vědy pojistné prof. dr. A. Manes z Berlína, který poukázal jasným a zajímavým způsobem na společné vlastnosti pojišťovnictví, na nerozlučitelnou souvislost mezi jednotlivými naukami pojistné vědy, jednotlivými odvětvími pojištění a zvláště na nutnost prospěšné a plodné spolupráce pojišťovací teorie a pojišťovací praxe. Aniž by bylo lze popírati prospěšnost specialisování v oboru pojišťovnictví, jsou přece jen nezbytné všeobecné úvahy o úkazech v pojišťovnictví a všeobecné výzkumy. Hospodárnost pojištění, pojišťovací právo, pojišťovací lékařství a pojišťovací technika stojí v těsné souvislosti a předpokládají jedna druhou. Hospodářství je zde základem a východiskem pojištění, hospodářská nejistota vede k pojištění, ať již k pojištění jednotlivců nebo k pojištění sociálnímu, k pojišťovacímu právu, k pojišťovacímu lékařství a k pojišťovací technice. Vývoj jde ke spolčování v pojištění, při čemž stát vystupuje jako podpůrce vázaného hospodářství a sice nejen v oboru sociálního pojištění, nýbrž také u individuálního pojištění, na př. při pojišťování vývozních úvěrů.

Tyto společné úkazy a úzké souvislosti na poli pojištění vůbec mluví právem o »jednotnosti všeho pojištění«. Z tohoto poznání plyne pak praktický požadavek po jednotnosti pojišťovacího vzdělání, pojišťovací mluvy, základních pojmů pojišťovacích a po jednotnosti pojišťovacích výzkumných ústavů. Společné předběžné vzdělání postaví pojišťovací hospodaření, pojišťovací právo, pojišťovací lékařství a pojišťovací techniku na společnou základnu a bude podporou pro vzájemné bádání. Obzvlášť jsou nezbytnými společná mluva a společné základní pojmy o pojištění, aby se zabránilo tomu, že se často v některé zemi při jednotlivých zákonech používá zcela rozdílné terminologie.

Prof. Manes, který je sám již mnoho let v tomto oboru činným a získal mnoho zkušeností, pojednal o činnosti »Německého spolku pro pojistné vědy v Berlíně«, zvláště ve směru právě zmíněném a upozornil na pojišťovací výstavu v Berlíně, která se má konati v roce 1933 a která má plasticky zobraziti jednotnost pojištění, jakož i na snahu zřídit pojišťovací musea. Dr. Jindřich.

Klub československých právníků v Praze konal dne 5. dubna t. r. ve svých místnostech m i m o ř á d n o u v a l n o u h r o m a d u, na níž

bylo jednomyslně usneseno změnití spolkové stanovy. Změna týká se hlavně účelu spolkové činnosti, kde do popředí staví se z á j e m o s t a v o v s k é p r á v n í c k é p o ž a d a v k y. Po valné hromadě byla uspořádána členská schůze, na níž za hojné účasti tajemník Svazu průmyslníků dr. Miroslav Hlávka proslovil přednášku na téma: »N á š s t á t n í r o z p o č e t v p e r s p e k t i v ě b u d o u c n o s t i«.

Přednášející zmínil se nejprve o tom, že státní rozpočet měl by býti jen měřítkem pro státní výdaje, že však ve skutečnosti je politickým projevem stanoviska stran k vládě a neposkytuje tedy přesného obrazu. Potom číslicemi vyznačil vývoj státních příjmů a výdajů za poslední léta a to jak v rozpočtu, tak i podle uzávěrek a počal probírat vývojové vyhlídky jednotlivých položek státního rozpočtu. U příjmů nelze očekávat podle dosavadního vývoje zvýšení výtěžků ze státních podniků ani z cel a proto zbývá jediné ta možnost, aby byl zvýšen daňový základ u daní nejvýnosnějších.

Přednášející rozebral pak obsírněji správnost posudků, jimiž je náš stát označen buď za zemědělský nebo průmyslový. Podle statistiky je zaměstnáno u nás v zemědělství i s rodinnými příslušníky asi 40% obyvatelstva, v průmyslu pak 34%; toto měřítko však nelze považovati za správné, neboť rozhodným je finanční hledisko, totiž kolik která skupina platí daní. A tu podle výsledku za rok 1929 je zřejmo, že z daně důchodové připadá na zemědělství 17.07%, na průmysl 66.16%; s připočtením ostatních přímých daní k příslušné skupině pak zemědělství platí 19.2%, průmysl 66% všech přímých daní. Nelze ani přehlédnouti, jak velký vliv má příznivý vývoj průmyslu na stav platební bilance. Podle výsledků pozorování klesá vývoz našich tovarů a pokles je největší ve styku s těmi státy, u nichž se nejvíce projevuje zemědělský charakter země. Vinu na tom má naše vnitřní politika, v níž — ostatně podobně jako v okolních státech — uplatňuje se vliv zemědělský ve zvyšování zemědělských cel. Tímto způsobem nelze účinně podporovati naše zemědělství ani zmenšiti jeho nesoběstačnost; východisko nutno hledati jinde: zrušiti nepřímou ochranu zemědělství cly (ovšem nikoliv úplně) a zavésti přímou podporu samotného zemědělství ve formě poskytování premií za odvedené větší množství plodin nad dosavadní výnos.

Pokud jde o výdaje, má rozpočet býti výrazem toho, co si stát může dovoliti. Nestačí však již zůstat na dosavadních výdajích. Vyhlídky nejsou příliš vábné. Ekonomisace ve státní správě se nijak neprojevuje, platy na dluhy stoupají příjem klesá. Do očí bije hlavně nepřiměřeně vysoký výdaj na ústřední správu, který jen ve Švýcarsku s jeho složitou správou je větší, dále na zahraniční službu, který je percentuelně větší jen u Itálie a Švýcarska, a hlavně ta okolnost, že na osobní výdaje připadá 44% všech výdajů, kdežto v jiných státech dosahuje tato položka nejvýše 22%. Poněvadž ve věcných výdajích nelze očekávat podstatného snížení (hlavně také z politických důvodů) nutno sáhnouti na výdaje osobní právě tak, jak by to udělal soukromý podnikatel. Přednášející projevuje mínění, že většina Čechů a Slováků dovedla by zde přinést obět, kdyby jim bylo vyloženo, že stát toho nezbytně potřebuje.

Schůze byla dokončena doslovem pana předsedy ministra dra Slávika, který vybídl k debatě na dalších klubovních schůzích o tomto tématě a nastínil možnost také odlišného pojímání celé věci.

Dr. Jindřich.

Z Masarykovy sociologické společnosti. Dne 24. II. 1932 pořádal Akademický odbor přednášku dra O. Machotky: O d n e š n í m m a n ž e l s t v í a s p o l e č n o s t i. Přednášející zmínil se o důležitých strukturálních znacích dnešního manželství, ukázal na jejich vývoj a na poměr k vývoji společnosti. V dnešním manželství převažuje stále více osobnostní poměr obou manželů proti dřívějšímu manželství, které jako základ rodiny bylo vybaveno velmi četnými funkcemi sociálními.

Redaktor Th. Pistorius přednášel o r o z d í l n o s t e c h ž i v o t n í ú r o v n ě a j e j i c h p ř í č i n á c h. Životní úroveň je takřka pro každého v představě i v životní praxi různá. Příčiny rozdílných úrovní